

# KARTA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

NUMER ZESPOŁU

106

KATEGORIA

A

NAZWA ZESPOŁU

Śląsk-Matylda

PRZEKAZUJĄCY

KWK Wujek Ruch Śląsk

WYKONAWCA SPISU

KWK Wujek Ruch Śląsk

ROK PRZEKAZANIA

2005

MIJESCOWOŚĆ

Świętochłowice

GMINA

Świętochłowice

POWIAT

Świętochłowice

WOJEWÓDZTWO

śląskie

REJON DOKONANEJ EKSPLOATACJI

Świętochłowice



## CHARAKTERYSTYKA ZESPOŁU ARCHIWALNEGO

ZAKRES CHRONOLOGICZNY

1933

–

1976

	DOK. TEKSTOWA	DOK. KARTOGRAFICZNA	SUMA
ILOŚĆ JEDNOSTEK	2	56	58
ILOŚĆ PODJEDNOSTEK	2	395	397
ILOŚĆ mb	–		
ILOŚĆ SKANÓW	0	395	395

ZAKRES POSIADANEJ DOKUMENTACJI

TEKST: dokumentacja geologiczna

KARTOGRAFIA: karty tytułowe; mapy: wyrobisk, powierzchni, przekroje geologiczne, inne

Archiwum Państwowe w Katowicach, zesp. Kopalnia Węgla Kamiennego „Matylda” w Świętochłowicach, sygn. 12/409/0, lata 1945–1965.

## RYS HISTORYCZNY

ZAKŁAD GÓRNICZY	Śląsk-Matylda		
METODA EKSPLOATACJI	podziemna		
PRZEDSIĘBIORCA	–		
NAZWA ZŁOŻA			
RODZAJ KOPALINY	węgiel kamienny		
NAZWA TG			
NAZWA OG	Świętochłowice II, Świętochłowice III		
ROZPOCZĘCIE EKSPLOATACJI	–	ZAKOŃCZENIE EKSPLOATACJI	1977
KONCESJA I WYGASZENIE	–		

KWK „Śląsk-Matylda” prowadziła eksploatację na terenie Świętochłowic. Powstała w 1967 r. z połączenia KWK „Matylda” z KWK „Śląsk” w Świętochłowicach. W 1974 r. zakład włączono do nowej kopalni „Śląsk” w Rudzie Śląskiej. Nadanie pola górniczego „Matylda” w Lipinach (niem. Lipine) otrzymał w 1827 r. właściciel ziemski Jan Porembski. Następnie w 1838 r. pole odkupili hrabia Carl Lazarus Henckel von Donnersmarck (119 kuksów) oraz Karol Godula (3 kuksy). W 1857 r. Schlesische A.G. für Bergbau und Zinkhüttenbetrieb kupiła udział Donnersmarcka, a w 1874 r. resztę udziałów. W 1875 r. przyłączono do niej pola kopalń „Franz”, „König”, „Saul”, „Merkur”, „Paris”, „Quintoforo”, po czym przemianowano ją na „Vereingte Mathilde”. Kopalnia funkcjonowała odtąd w ramach dwóch pól: Wschodniego i Zachodniego. W 1932 r. ostatecznie zakończono wydobywanie z pola Wschodniego. W latach 50 XX w. zrekonstruowano szyb „Jerzy”. W tym okresie powstały również szybiki i przekopy na poziomach 240 m i 340 m. W 1921 roku kopalnię przejęła spółka Śląskie Kopalnie i Cynkownie w Katowicach. W latach 1945–1957 należała ona do Chorzowskiego ZPW, a od 1957 r. do Katowickiego ZPW. Po połączeniu zakładu z kopalnią „Śląsk”, w latach 1975–1976 zaprzestano eksploatacji w rejonie kopalni „Matylda”, a następnie zlikwidowano wyrobiska i objekty budowlane.

Kopalnia „Schlesien” („Śląsk”) w Chropaczowie powstała w 1883 roku w wyniku połączenia pól górniczych „Gabor” i „Jung Detlev” (w 1902 r. włączono do niej jeszcze pole „Excellenz”). W roku 1922 nazwę zmieniono na „Śląsk”. W latach 1945–1957 kopalnia należała do Chorzowskiego ZPW, a od 1957 r. do Katowickiego ZPW. W roku 1883 rozpoczęto głębianie szybów I–II, a w kolejnym roku wszczęto eksploatację. Do roku 1893 wydobywanie prowadzono z poziomów 165 m i 230 m, następnie uruchomiono poziom 260 m, a od roku 1915 funkcjonował poziom 330 m. W dwudziestolecie międzywojennym wydobywanie zostało znacznie ograniczone z uwagi na likwidację huty cynku „Guidotto”, która była głównym odbiorcą węgla z kopalni. Po 1952 roku prowadzono eksploatację metodą podsadzkową w filarze ochronnym Chropaczowa. W roku 1954 rozpoczęto wydobywanie z poziomu 490 m.

### Bibliografia

1. Frużyński A., *Kopalnie węgla kamiennego w Polsce*, Łódź 2012.
2. Jaros J., *Słownik historyczny kopalń węgla na ziemiach polskich*, Katowice 1984.